9.2.2026

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asia: **VNS 6/2025vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta**

Viite: **Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 27.1.2026**

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto SPJL ry:n lausunto:

Yleistä

Selonteon tiivistelmässä todetaan, että selonteon tavoitteita toteutetaan varmistamalla viranomaisten toimintaedellytyksiä ja rahoituspohjaa, kehittämällä lainsäädäntöä ja toimivaltuuksia sekä varautumalla kriiseihin ja laajamittaisiin uhkiin.

Suomen turvallisuustilanne on vakaa, mutta haasteita on ilmestynyt aiempaa enemmän näköpiiriin. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan haastaa edelleen Suomen ulkoista turvallisuutta. Kyber- ja hybridivaikuttaminen tuo vihamielistä toimintaa Suomen sisäiseen turvallisuuteen. Uudenlaiset uhat ja tehtävät tuovat entistä enemmän painetta turvallisuusalan toimijoille ja aiheuttavat painetta rahoituksen riittävyyteen.

Voimassa oleva lainsäädäntö edellyttää viranomaisten hoitavan tehtävänsä kaikissa tilanteissa. Resurssit ovat koetuksella poliisin lisäksi myös esim. Hätäkeskuslaitoksella, jossa vuonna 2023 ylitettiin ensimmäistä kertaa 3 miljoonan hätäilmoituksen määrä. Ilmoitukset johtivat muiden viranomaisten tehtävään noin 1,5 miljoonassa tapauksessa.

Rekrytointi ja resurssit

Julkishallinnon turvallisuustoimijat kilpailevat osaavasta työvoimasta pienenevissä ikäluokissa. Julkishallinnon organisaatioiden tulee pitää huoli siitä, että veto- ja pitovoimatekijät ovat kunnossa, jotta alalle hakeutuu nuoria, jotka ovat valmiita tekemään koko uransa julkisella turvallisuussektorilla. Tämä asettaa haasteita säästötoimenpiteille alalla, jossa henkilöstömenot ovat iso osa budjetista. Esimerkiksi poliisin osalta alalle hakevista on ajoittain pulaa ja tähän saattaa olla vaikutusta esimerkiksi opintososiaalisten etujen poistamisella ja nousseella eläkeiällä.

Samaan aikaan, kun lähes kaikilla Suomen lähiympäristön mailla on tarkoitus lisätä sisäisen turvallisuuden resursseja ja parantaa uusiin uhkiin reagoimista, on Suomessa ollut koko 2010-luvun ajan pitkäjänteinen suuntaus, joka on heikentänyt sisäisen turvallisuuden resurssia poliisitoimen osalta. Poliisien määrä laski 2010-luvun aikana noin 600 poliisimiehellä. Resurssivajetta on ajoittain paikattu joillekin osa-alueille kohdistuvalla lisärahoituksella, mutta lisärahoituskin on ollut määräaikaista.

Tällä hetkellä resurssivajetta ei voi parantaa siirtelemällä henkilöstöä toiminnosta toiseen, vaan tarvitaan perusresurssin huomattava nosto.

Tavoitteena on operatiivisen henkilöstön lisääminen kahden seuraavan hallituskauden aikana yhteensä 10 prosentilla, vähintään 8 800 htv:n tasolle. Suunta on oikea ja toteutuessaan määrän nostolla on merkitystä poliisin resursseihin.

Hätäkeskuslaitoksen toimintaedellytysten turvaaminen henkilöstön määrää nostamalla on myös merkittävä parannus sisäisen turvallisuuden resursseihin.

Rahoitus

Nykyisillä resursseilla poliisi ei kykene vastaamaan tuleviin turvallisuusuhkiin. Samaan aikaan kansalaisten luottamus poliisiin on hieman heikentynyt, vaikka se onkin edelleen kansainvälisesti erittäin hyvällä tasolla. Valitettavasti nykyisillä ja tulevaisuuden laskevilla resursseilla näköpiirissä on ennemmin luottamuksen heikentyminen edelleen kuin sen parantuminen.

Tulevaisuuden rahoituksessa tulee huomioida riittävästi haastavammaksi tullut toimintakenttä. Sisäisten turvallisuuden toimijoiden määrärahoihin tulee rakentaa mekanismit, joilla kustannustason nousu korvattaisiin riittävillä indeksitarkastuksilla. Esityksen mekanismia esitetään poliisille ja Rajavartiolaitokselle, mutta olisi myös aiheellista turvata Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot täysimääräisenä.

Tavoitteet ja painopisteet – Suomen turvallisuuden lujittaminen

Raportissa todetaan, että yhteiskunnan tulisi vahvistaa eri sektorien yhteistyötä ja vahvistaa viranomaisten valmiuksia. Suomen tapa tarkastella turvallisuutta laajasta näkökulmasta huomioiden mm. ihmisoikeusloukkaukset, muuttoliikkeet, talouskriisit, eriarvoisuuden lisääntymisen, terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden lisääntymisen, asettaa paljon vastuuta sisäisen turvallisuuden toimijoille. Näitä ongelmia ei ratkaista yksin minkään viranomaisen toimesta, vaan ongelmat edellyttävät laajaa viranomaisyhteistyötä. Laaja viranomaistyö edellyttää riittäviä resursseja kaikilta toimijoilta, jotta viranomaiset voivat toimia tehokkaasti yhdessä. Pullonkaula jonkin viranomaisen resursseissa heikentää kokonaisuutta ja yhteistyön mahdollisuuksia.

Turvallisuuden pullonkaulaksi on muodostumassa Hätäkeskuslaitoksen henkilöstöongelmat. Hätäkeskuslaitoksella on ongelmana mm. henkilöstön nopea vaihtuminen ja korkeat sairaspoissaolomäärät. Työssäjaksaminen heijastelee jo Hätäkeskuslaitoksen kykyyn palvella kansalaisia. Kysymys on lähes puhtaasti resurssivajeen aiheuttamista ongelmista. Tältä osin tulee varmistua siitä, että hätäkeskuspäivystäjäkursseille on riittävästi aloituspaikkoja ja että ne täytetään. Lisäksi pääsykoevaiheessa tulee varmistua siitä, että koulutukseen valittavilla on edellytykset toimia hätäkeskuspäivystäjän tehtävässä, mikä lisäksi edellyttää vuorotyötä varsin poikkeuksellisissa luolaolosuhteissa.

Oikeusvaltioperiaate ei tule täysimääräisesti toteutumaan oikeushallinnon nykyisillä panostuksilla. Rikosprosessiin kuluva aika sekä poliisin, syyttäjälaitoksen että tuomioistuinten osalta on pidentynyt ja sitä kautta kansalaisten mahdollisuus saada asiansa asianmukaisessa ajassa käsitellyksi rikosprosessissa on heikentynyt. Tämäkin ongelma johtuu lähes puhtaasti resurssien ja siihen käytettävän rahoituksen puutteesta.

Edellä mainitut ongelmat huomioiden kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuden parantaminen ei tapahdu ainoastaan toissijaisilla toimilla, vaan yhteiskunnan turvallisuuden ketjun – hätäkeskuslaitos, poliisi, oikeuslaitos – resursseja on nostettava ja rahoitus vakiinnutettava riittävän pitkäjänteisesti.

Lopuksi

Turvallisuustilanteen nopeat ja osittain ennalta-arvaamattomat muutokset aiheuttavat viranomaisille haasteita niihin varautumisen suhteen. Uhkakuvat vaativat viranomaisilta kykyä reagoida ennakoivasti ja välillä jälkikäteen syntyviin tai syntyneisiin tilanteisiin. Toimintakyky edellyttää aina resurssia niin varusteiden kuin henkilötyövoiman suhteen. Valitettavasti tällä hetkellä poliisin toimintakyky ei vastaa tulevaisuuden uhkakuviin.

Poliisiorganisaatio tarvitsee pitkäjänteisen, yli vaalikausien yltävän rahoituksen, jolla taataan tulevaisuuden turvallisuustyötä varten riittävät resurssit.

Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry

Jonne Rinne
puheenjohtaja

Mika Nygård
järjestöpäällikkö

Suomen Poliisijärjestöjen Liittoon kuuluu runsaat 11 000 jäsentä poliisista, oikeusministeriön hallinnonalalta ja hätäkeskuslaitoksesta.